

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ascensus Moysis in montem Seu De Oratione Tractatus Tribus Stationibus ac vijs Purgatiua Illuminatiua Vnitiua distinctus

Crombecius, Johannes

Avdomari, 1618

2. De præparatione ad orationem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38133

ea recedunt. Ita & nos calcemus terrena omnia; omnia arbitremur vt stercora, & Christum lucrifaciamus, eiq; viciniores erimus, altiori flumine, gratiaq; ampliori nabitabimus.

19. Nitamur Christum consequi; cogitatione & affectu eum queramus, haud dubie ipsum ad nos pertrahemus. Qui funem in altera ripa suffixum trahit manu, illum non attrahit, sed ripam assequitur. Et qui Deum cogitat, Deum querit, Deum non attrahit, sed ad Deum trahitur, ac promovetur.

Cant. 1. *B.* *Te curremus in odorem unguentorum tuorum.* Trahit nos Dominus cum media quibus nos trahat adhibemus, conatumq; ad illum assequendum admovemus. Dicit ergo tibi Dominus ascende ad me: Ascende, inquam, & ipsum invenies, & cum eo tibi bene erit.

SECTIO SECUNDA

De preparatione ad orationem.

1. **O** Perosum plerisq; videtur a sese auelli, ad Deum conscendere, ac presentem compellere. Id omnino certum atq; exploratum est; mirum tamen esse non debet, cum ob actionis sublimitatem, nostraq; infirmitatem; tum quod haud raro impa-

gata

cati ad orationem proflimus, nullamque
 animi preparationem adhibemus. Magna
 res est quam molimur; & quam stultū pu-
 re, exilia quædā perfici non posse sine magnis
 dispositionibus; orationem verò coram tanta
 Maiestate pro dignitate posse pronuntiarī ad-
 hibita præparatiōe aut nulla, aut certè exigua.
 Quis orator audiat coram Cæsare perorare,
 non præcogitato expolitoque argumento?
 Quis ædificare sumptibus non computatis,
 qui necessarij sunt? Quis bellum gerere sine
 apparatu bellico? Quis civitatem expugna-
 re sine machinis, alijsq; opportunis subsidijs?
 Oratorem perfectum quarimus, qui coram
 suprema Maiestate dicat appositè. Archi-
 tectum, qui sibi in cælis æternam domum
 ædificet. Ducem, qui hic hostem prosterнат
 & sempiterni Regis gloriam amplificet, qui
 mundum expugnet, cælumq; vi rapiat vio-
 lentus. Hæc omnia divino subsidio perfici-
 untur; atqui subsidia huiusmodi oratione
 consequimur. At sine arte? sine cura? sine
 preparatione? Monet nos sapiens. *Filijs,*
ascendens ad servitutem Dei, sta in Iustitia, & ti-
more, & prepara animam tuam ad tentationem.
Et ante orationem prepara animam tuam, & noli
esse quasi homo qui tentat Deum. Tentaret
Deum orator, qui coram Rege dicturus, spe-
raret dicendo, & rerum copiam, & sermo-
nis eloquentiam sibi non defuturam, licet
ignavo

Prepara-
tionis ad
orationē
necessi-
tas.

Similia

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Ecccl. 2. 3

NVI

416

ignavo parūq; exercitato. Quare ne suffundamur rubore, & muti oratores & inepi mendicantes appareamus, cum ad orationem accedimus, cogitare necesse est quemnam accedamus, quid velimus, quid potulemus, & qua ratione libellum nostrum porrigamus. Hinc optime sibi consulant, qui dum meditationi se accingunt, materia subiectam præcipiunt, eamq; copiosam, ne in tanto convivio panem sibi deesse sentiat: alioquin exponimus nos tentationi, & multis dæmonum molestijs qui cum, paratis negotij plus satis facebant, tum maxime defidebus, & minimè dispositis illudunt.

Disposi-
tionum
alia re-
mota.

1.

2. Dispositiones verò variæ sunt. Remotiores aliæ, aliæ propinquiores. Dispositus non est adorandum qui peccandi retinet voluntatem, huius oratio execrabilis est coram Deo: similiq; ei, qui in præsentia parentis filium immolat. Quid vero acerbius quam coram parente, filium discerpere, trucidare, mactare? Filium Dei iterum crucifigere arguitur, qui nequiter agit, & in voluntate perversa remanet. *Iniquitatem* (ait sanctus Ioan. 9. Rex) *Si aspexi in corde meo, non exaudiet Dominus. Scimus quia peccatores Deus non exaudit.* lib. 3. de Isidorus eleganter; *Duobus modis ait, oratio summo impeditur ne impetrare quisquam valeat postulata. beno. Hoc est; Si aut quisq; adhuc mala committit: aut cap. 1. si delinquenti sibi debita non dimittit.*

3. Alij

3. Alij sunt peccatores qui peccarunt, & crimen nondum displicuit. Accedunt ad orationem, non placata Domini facie; hi in se ipsos penetrent, *aspicien in corde suo iniquitatem*. Eam tollant concepto singulari dolore de admiffa culpa; reconcilientur irato Iudici; alioqui *non exaudiet Dominus*.

4. Quem nondum ita perfectè peccati pœnitet, vt in gratiam cum Deo redierit, is excludi nõ debet ab oratione. Requirit tamẽ B. Thomas in eo conditiones quatuor, nempe, vt pro se non pro alijs supplicet. Qui sibi nequam cui bonus? Qui vix sibi prodesse potest, quomodo alijs proderit? Qui inimicus est, ingerere se non debet aliorum causa, intercessurus. Abunde ei erit, si ad sollicitationẽ reconciliationis admittatur. Altera conditio est, vt non qualibet petat, sed quæ ad salutem conducunt, vt sunt odium peccati, fugaque occasionum eiusdem; fidei, spei, timorĩq; divini incrementum, & amoris Dei ac iustitio: deniq; gratia reconciliationis cum perseverantia. Pie insuper ac humiliter petat necesse est cum motu Spiritus Sancti, aut certè ex habitu fidei, spei, & dilectionis Dei, quavis adhuc imperfectæ. Deniq; perseverantia in oratione necessaria est: non enim tã citò magni principes culpas præsertim ex malitia conceptas condonant, rogari volunt identidem, vt pluri condonatio æstimeretur.

5. Magno

2.2.4.33
art. 16.

Oratio-
nes pec-
catoris
conditio-
nes qua-
tuor re-
quirunt,
I.

NVI
416

5. Magno quoq; impedimēto est incuria vitā-
darū culparū venialū, hęc enim caritatē, quę
orationis fervētis incentivum est, debilitant;
animū ad terrenas cupiditates inclināt; mē-
tē distrahūt in varia desideria, pietatis firmitatē
exacerbant; deniq; dapellas, quas amio

De Tem- Dei in interna degustāt cōversatione, reddūt
plo Salo- insipidas. Hinc V. Beda, *multum (ait) iuvat ora-*
tionis. *tionis puritatem, si in omni loco, vel tempore nos ad*
actibus temperemus illicitis, si semper ab ociosis ser-
monibus auditum pariter castigemus, & linguam
Quacumq; enim sapius agere, & loqui, vel audire,
solemus, eadem necesse est sapius ad animum, quę
solitam propriamq; recurrant ad sedem. Et sicut
sues volutabra, sive palustria; columba limpida so-
lent frequentare fluenta: Ita cogitationes puram
mentem immunda perturbant, castam spiritualiter
sanctificant. Hęc Beda, quę sancti viri doctri-
na si nobis cordi foret, purior ac vegetior
oratio nostra evaderet.

Collatio 6. Cassianus inter remotas dispositiones,
9. cap. 3. animi perturbationum seu passionum refrige-
nationem; extinctionemq; reponit. Hęc nāq;
voluntatis sedem invadunt atq; occupant,
omnino aliō cogitationes, avocant, & cum
amorem sui in animo defixerint, tyrānidem
exercent eaq; ingenerāt desideria, quę meti-
gunt homines in interitum.

Libri 5. 7. Divus Gregorius curas, sollicitudines,
moral. desideria rerum inanium, occupationes iudi-

iudicat esse seponenda. Interpellant enim hæc sæpe orantes, loquuntur nobiscum, varias rationes rerum agendarum suggerunt, & non rarò momenta quædam ac conceptus mentis oculis adeò efficaciter obtrudunt, ut ea ne magno quidem studio cogitabundi invenire possimus. Comminuunt hæc sollicitudines omne robur pietatis, evacuunt devotionis sensum, cassamq; atq; oppressam orationem relinquunt.

8. Requirit idem Sanctus Pontifex solitudinẽ. Hæc enim plurimum conducit attentioni comparandẽ. Ea verò duplex est: corporalis alia; alia mentis. Corporalis plurimum orationis negotium promouet. Hinc S. S. Patres nocturnum tempus semper impensè commendarunt. Et sanè Bernardus. *Locum, ait, & tempus observare oportet eum, qui sibi orare voluerit; tempus feriatum commodius, aptiusq;que, maxime autem cum profundum nocturnus sopor inducit silentium; tunc planè liberior exit, puriorq; oratio. Quàm secreta de nocte ascendit oratio, sola arbitro Deo, sanctoq; Angelo, qui illam superno altari suscipit presentandam! quàm grata & lucida, verecunda, colorata rubore! quàm serena & placida nullo interurbata clamore, vel strepitu! quàm demiq; mundi, & sincera, nullo respersa pulvere terrenæ sollicitudinis, nulla aspicientis laude, seu adulatione tentata!* Hæc Bernardus. Omnino conformiter consilio Salvatoris. *Cum autem*

D

oraveret

Solitudo
duplex.

I.

Corporalis.

Ser. super cant.
86.

NM

416

oraueris intra cubiculum, & clauso ostio, ora patrem tuum in abscondito, & qui videt in abscondito reddet tibi.

2. *Mentalis* 9. Secellus hic opportunus est orantibus. Patrum tamen proderit (eodem Gregorio auctore) si loci, non hominis solitudo sit, solus enim non est qui mente multis colloquitur, qui infinitarum rerum species versat animo, qui ingentes negotiorum moles pertractat, hic solus est, qui soli præsens est. Numinis qui ab animo omnes creaturas exclusit; Deo scq; excepto, videt neminem. Vnum Deum instar omnium habens, cætera obliuiscitur. *Lib. 30. moral. c. 12.* Quid prodest (ait idem Beatus Pontifex) solitudo corporis, si defuerit cordis? negotium in oratione cum vno Deo nobis est; quæ propter ipsum adsunt orantibus, oneri sunt & impedimento.

In schala claus. seu de modo orandi. 10. Veniamus ad dispositiones propinquiores, quæ sensim formam ipsam pariant, & inducant. B. Bernardus gradus quatuor constituit, lectionem, meditationem, orationem, contemplationem. *Gradus 4* Lectio est sedula scripturarum cum animi intensione, inspectio. *1* Meditatio studiosa mentis actio, occulta veritatis notitia ductu propria rationis inuestigans. *2* Oratio est deuota cordis intentio in Deum pro malis amouendis, & bonis adipiscendis. *3* Contemplatio est mentis Deum suspensa eleuatio, æterna dulcedinis gaudia degustans. *4* Beata vita dulcedinem lectio inquit

meditatio

meditatio inuenit, oratio postulat; contemplatio degustat. Lectio quasi solidum cibum ori apponit; meditatio masticat ac frangit, oratio saporem acquirit; Contemplatio est ipsa dulcedo, qua iucundat, & reficit. Lectio in cortice; meditatio in adipe; Oratio in desiderij postulatione; Contemplatio in adeptia dulcedinis delectatione. Ponamus exemplum. In lectione, audio Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt. Ecce breue verbum, sed suaue & multiplici sensu refertum. Ad pastum anime quasi vnam ministravit, quam postquam anima diligenter inspexit, dicit intra se; potest aliquid boni esse! Pretiosa, & desiderabilis est res ista, cum possessores beati dicuntur, quibus visio Dei) que est vita aerna) promittitur. Hoc ergo sibi plenius explicari desiderans incipit hanc vnam masticare, eamq; quasi in torculari ponit. Deinde excitat rationem ad inquirendum quid sit, & quomodo haberi possit. Hac adeo pretiosa & desiderabilis mundicia, quam vt obtineat, à Deo postulat, & dum obtinet, tandem ea in anima perfruitur.

Ex his possumus colligere quod lectio, sine meditatione arida est. Meditatio sine lectione erronea; oratio sine meditatione tepida; meditatio sine oratione infructuosa. Oratio cum deuotione contemplationis acquisitiua. Contemplationis adeptia sine oratione aut rara, aut miraculosa. Hac ferè Bernardus; cuius sententiæ summa est, vt mens tota orantis in actum reducatur, atq; imprimis intellectus, vel diuino motu adue-

D 2

niente

Oratio
quid?

4

Contem-
platio
quid?Eorum
officia.

Mat. 5.8

NM

416

niente, vel propria excitatione, luce quadam caelesti illustretur: inardescat deinde animus & rei praesentis concepta pulchritudine, ac desiderio in Deum rapiatur, cum eo colloquatur, optata postulet ac reportet: denique consolatione perfruat, atque imbutus interno gaudio remaneat. Quod partim per lectionem, partim per commentationem rerum diuinarum asequimur. Ultima ergo orationis dispositio est, actualis ut vocant deuotio, seu animi in Deum elevatio ope caelesti subnixi. De meditatione, oratione, ac contemplatione postea dicturi sumus.

*Deuotio
actualis
quid?*

TEXTVS TERTIVS

In Montem.

Orationis dignitas & excellentia explicatur.

*Cur Oratio
mons esse dica-
tur.*

Hic orationis excellentia, dignitasque exprimitur. Monsque ipsa oratio dicitur, quod quicquid in oratione est, in sublime elevatum esse oportet. Deus in primis ad quem oratio dirigitur, in caelis habitat. *Calum caeli Domino; terram autem dedit filiis hominum.* Docuit & nos sic orare: *Pater noster qui es in caelis.*

*1. Psal. 113
16.*

Matth. 6

2.

3.

Orantis quoque animum ibi esse decet, ubi est cui ipse loquitur, & a quo beneficium postulat. Ergo & ipsam supplicationem in monte, locoque sublimi esse convenit. Nisi ipsam